

Dosarul nr.3ra-1441/15

Instanța de fond: Judecătoria Centru mun. Chișinău – D. Sușchevici

Instanța de apel: CA Chișinău – V. Pruteanu, A. Gavrilița, L. Popova

D E C I Z I E

28 octombrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al
Curtii Supreme de Justiție

În componență:
Președintele completului
judecător,
Judecătorii

Iulia Sîrcu,
Tamara Chișca-Doneva, Dumitru Mardari,
Elena Covalenco, Maria Ghervas,

examinînd recursul declarat de Ministerul Afacerilor Interne în pricina civilă la acțiunea Tatiane Nica împotriva Ministerului Afacerilor Interne privind repunerea acțiunii în termen, recunoașterea ca ilegal refuzul și obligarea achitării indemnizației pentru îngrijirea copilului,

împotriva deciziei Curtii de Apel Chișinău din 13 mai 2015, prin care s-a admis cererea de apel, s-a casat hotărîrea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 07 aprilie 2014, prin care s-a respins cererea reclamantei privind repunerea acțiunii în termen, s-a respins cererea de chemare în judecată, ca fiind tardivă,

C O N S T A T Ă :

La 04 iulie 2012 Nica Tatiana s-a adresat instanței judecătorești cu acțiune împotriva MAI, solicitînd repunerea acțiunii în termenul de adresare în judecată, recunoașterea ilegalității refuzului și obligarea achitării diferenței indemnizației lunare, neachitate de CNAS pentru creșterea copilului Beregoi Alexandru, născut la 14.09.2009, câte 25% pentru perioada – 14.09.2009 – 31.12.2009 și câte 30% pentru perioada 01.01.2010 – 26.12.2011 reieșind din salariul mediu lunar de 3 792 lei, încasarea prejudiciului moral în cuantum de 1 000 lei și cheltuielilor de judecată 3 000 lei (f.d.3-8).

În motivarea cererii a indicat că în 2003 a fost angajată la MAI. La 14 septembrie 2009 s-a născut fiul Beregoi Alexandru. Prin ordinul MAI nr. 456 ef. din 13.11.2009 i s-a acordat concediu de îngrijire a copilului pentru perioada 16.11.2009 – 14.09.2010, prelungit prin ordinul nr.87 ef. din 18.03.2011 pentru perioada 15.09.2010 – 01.01.2012. Conform ordinului nr. 608 ef. din 28.12.2011 a fost reintegrată în exercițiul funcției.

CNAS Buiucani mun. Chișinău i-a stabilit indemnizația pentru creșterea copilului în mărime de 150 lei pentru perioada 14.09.2009 - 31.12.2009, în mărime de 250 lei pentru perioada 01.01.2010-31.12.2010, în mărime de 300 lei pentru perioada 01.01.2011 -31.03.2011.

La 30.05.2012 reclamanta a solicitat MAI achitarea diferenței neplătite de CNAS la plata indemnizației pentru creșterea copilului până la vârsta de 3 ani reieșind din salariul de funcție. Prin scrisoarea nr. 15/4-N-216/12 din 05.06.2012 i s-a comunicat că MAI a expediat cererea pentru soluționare către CNAS conform competenței. Potrivit

prevederilor Legii privind indemnizațiile pentru incapacitatea temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, asiguratul care se află în concediu pentru îngrijirea copilului are dreptul la indemnizația lunară pentru creșterea copilului de la data nașterii și până la vârsta de 3 ani, care se achită de angajator.

Începând cu anul 2009, cuantumului lunar al indemnizației pentru creșterea copilului constituie 25% din baza de calcul stabilită conform art. 7 al legii, dar nu mai puțin de 250 lei pentru fiecare copil, iar din 2010 constituie 30%, dar nu mai puțin de 300 lei pentru fiecare copil. Pentru martie 2009- august 2009 salariul ei a constituit 22 752 lei, iar media lunară 3 792 lei. Consideră că pîrîtul urmează să-i achite indemnizația pentru creșterea copilului 25% din media lunară pentru perioada 14.09.2009-31.12.2009 și 30% din media lunară pentru perioada 01.01.2010-26.12.2011, reieșind din salariul mediu lunar 3 792 lei. Prin refuzul pîrîtului de a achita indemnizația cuvenită i-a fost cauzat prejudiciu moral, exprimat prin suferințe psihice, care au afectat-o nu doar pe ea, dar și pe membrii familiei sale, fiind lipsită de posibilitatea de a-și întreține copilul.

Prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 13 noiembrie 2012 acțiunea Tatiane Nica a fost admisă parțial. S-a obligat Ministerul Afacerilor Interne să achite Tatiane Nica diferența neplătită de CNAS la indemnizația pentru creșterea copilului lunar a cîte 25 % pentru perioada 14.09.2009 pînă la 31.12.2009 și cîte 30 % pentru perioada 01.01.2010 pînă la 26.12.2011, reieșind din salariul mediu de 3792 lei. S-a încasat din contul Ministerului Afacerilor Interne în beneficiul reclamantei cheltuieli de asistență juridică în sumă de 3000 lei. În rest pretențiile au fost respinse (f.d. 35).

La data de 26 iunie 2013 prin decizia Curții Supreme de Justiție recursul declarat de Ministerul Afacerilor Interne a fost admis, s-a casat integral hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 13 noiembrie 2012 cu restituirea pricinii spre rejudecare în fond la Judecătoria Centru mun. Chișinău (f.d. 55-60).

Prin hotărîrea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 07 aprilie 2014 s-a respins cererea reclamantei de repunere în termen de prescripție și s-a respins cererea de chemare în judecată, ca fiind tardivă (f.d. 91).

Curtea de Apel Chișinău la data de 02 octombrie 2014 a respins apelul declarat de Nica Tatiana, menținînd fără modificări hotărîrea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 07 aprilie 2014 (f.d. 138).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din data de 28 ianuarie 2015 s-a casat decizia instanței de apel din 02 octombrie 2014 cu transmiterea pricinii la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată (f.d. 156-160).

Curtea de Apel Chișinău la data de 13 mai 2015 a admis apelul declarat de Nica Tatiana, a casat hotărîrea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 07 aprilie 2014, a admis cererea de repunere în termenul de adresare în judecată. A admis acțiunea în partea recunoașterii ilegalității refuzului nr. 15/4-N-216/12 din 05 iunie 2012 și a obligat MAI să achite diferența indemnizației lunare neachitată de CNAS pentru creșterea copilului Beregoi Alexandru, născut la 14.09.2009, calculată din salariul 3792 lei, cîte 25% pentru perioada -14.09.2009-31.12.2009 și cîte 30% pentru perioada 01.01.2010-26.12.2011 cu excluderea indemnizației lunare achitate de CNAS pentru această perioadă. S-a încasat de la Ministerul Afacerilor Interne în beneficiul Tatiane Nica suma de 3000 lei cu titlul de cheltuieli de judecată. În rest pretențiile au fost respinse (f.d. 187).

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la data de 14 august 2015 Ministerul Afacerilor Interne a contestat - o cu recurs, solicitînd casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 mai 2015 cu menținerea hotărîrii primei instanțe.

În motivarea recursului recurentul a invocat că instanța de apel eronat a aplicat normele de drept material, astfel, fiind încălcate prevederile art. 432, alin. 2, lit. c) CPC.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Materialele cauzei atestă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 13 mai 2015, expediată părților prin intermediul oficiului poștal (f.d. 193)

În lipsa informației privind recepționarea deciziei, cererea de recurs depusă la 14 august 2015 se consideră a fi depusă în termen (f.d. 195-196).

Potrivit art. 440 alin. (2) CPC recursul înaintat de către Ministerul Afacerilor Interne a fost considerat admisibil și transmis spre examinare într-un complet din 5 judecători.

Judecînd recursul declarat împotriva deciziei date în instanța de apel și verificînd, în limitele invocate în recurs legalitatea deciziei atacate, Colegiul conchide că recursul declarat urmează a fi respins, pornind de la următoarele.

Conform art.445 alin.(1) lit.a) CPC instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Potrivit materialelor dosarului, instanța de recurs constată că Nica Tatiana s-a adresat în instanța de judecată cu cerere împotriva MAI privind calcularea și achitarea indemnizației pentru îngrijirea copilului pînă la vîrsta de 3 ani.

Instanța de fond a respins acțiunea ca fiind tardivă, soluție casată de instanța de apel, care a admis apelul declarat de Nica Tatiana și a pronunțat o nouă hotărîre, prin care a admis cererea de chemare în judecată.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră decizia instanței de apel legală din următoarele considerente.

Potrivit art. 27 al. 3 al Legii nr. 289 din 22.07.2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale indemnizația neplătită la timp din vina organului care o stabilește sau o plătește se achită fără nici o limită în termen.

Conform art. 24 al aceleiași Legi, calculul și plata indemnizațiilor de asigurări sociale se efectuează de organele abilitate, în conformitate cu legislația în vigoare.

Conform art. 6 al Legii bugetului de stat pe anul 2009 nr. 244 din 21.11.2008, despăgubirile de asigurare pentru persoanele care, conform legislației, sînt supuse asigurării de stat obligatorii se plătesc în baza documentelor perfectate de către serviciile de specialitate ale autorităților (instituțiilor) în care sînt angajate aceste persoane, din mijlocele autorităților (instituțiilor) respective.

Colegiul reține că potrivit ordinului nr. 456 EF din 13 noiembrie 2009 și ordinului nr. 89 EF din 18 martie 2011 d-nei Nica Tatiana în baza cererii depuse, i-a fost acordat în conformitate cu art. 124 alin. (2) CM concediu parțial plătit pentru îngrijirea copilului.

Art. 18 alin. 1 al Legii privind indemnizațiile pentru incapacitatea temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale nr. 289 din 22.07.2004 asiguratul care se află în concediu pentru îngrijirea copilului pînă la împlinirea vîrstei de 3 ani la toate

unitățile în care desfășoară activități are dreptul la indemnizație lunară pentru creșterea copilului de la data acordării concediului și până la vârsta de 3 ani a copilului.

Conform alin. 4 din același articol, începând cu 1 ianuarie 2009, cuantumul lunar al indemnizației pentru creșterea copilului constituie 25% din baza de calcul stabilită, dar nu mai puțin de 250 de lei pentru fiecare copil, începând cu anul 2010, cuantumul lunar al indemnizației pentru creșterea copilului constituie 30% din baza de calcul stabilită conform art. 7, dar nu mai puțin de 300 lei pentru fiecare copil, iar potrivit art. 7 alin. 1, baza de calcul a indemnizațiilor de asigurări sociale o constituie venitul mediu lunar realizat în ultimele 6 luni calendaristice premergătoare lunii producerii riscului asigurat.

Potrivit art. 34 al. 1 din Legea cu privire la poliție nr. 416 din 18 decembrie 1990 toți colaboratorii poliției sunt supuși asigurării de stat obligatorii pe o sumă egală cu suma mijloacelor bănești de întreținere pe zece ani din contul mijloacelor bugetelor respective, precum și din contul mijloacelor încasate pe bază de contract de la ministere, departamente, întreprinderi, instituții și organizații.

Conform prevederilor art. 41 lit. d) din Legea privind sistemul public de asigurări sociale nr. 489/08.07.1999 (în vigoare până la 01.01.2013), asigurații din sistemul public au dreptul, în afară de pensie, la indemnizația unică la nașterea copilului și indemnizație pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani.

Potrivit pct. 2 din Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a indemnizațiilor adresate familiilor cu copii, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1478 din 15.12.2001, persoană asigurată se consideră persoana care îndeplinește condițiile prevăzute în art. 6 al Legii privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale.

Totodată pct. 4 din același Regulament stipulează că familiile cu copii beneficiază de următoarele tipuri de indemnizații: a) indemnizația unică la nașterea copilului; b) indemnizația lunară pentru creșterea/îngrijirea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani - în cazul persoanelor asigurate și a vârstei de 1,5 ani – în cazul persoanelor neasigurate.

Potrivit art. 61 al. 1 al Legii nr 320 din 27 decembrie 2012 cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului viața, sănătatea și capacitatea de muncă a polițistului sînt supuse asigurării de stat obligatorii din bugetul de stat.

Art. 37 al. 4 al aceleiași Legi stipulează că concediul de maternitate și concediul pentru îngrijirea copilului se acordă polițistului conform dispozițiilor generale. Baza de calcul al indemnizațiilor de maternitate, al indemnizației pentru creșterea copilului și al indemnizației pentru îngrijirea copilului bolnav o constituie venitul mediu lunar realizat de către polițist în ultimele 6 luni calendaristice anterioare lunii în care s-a produs evenimentul. Baza de calcul al indemnizației de maternitate acordate soției aflate la întreținerea polițistului o constituie venitul mediu lunar al polițistului. Indemnizațiile se plătesc la locul de serviciu al polițistului, din bugetul de stat.

În aceste circumstanțe de fapt și de drept indemnizația lunară pentru creșterea copilului Beregoi Alexandru, născut la data de 14 septembrie 2009 urma să fie achitată de din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Afacerilor Interne și nu de Casa Națională de Asigurări Sociale, or modificările operate în cadrul național și anume adoptarea și intrarea în vigoare a Legii cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului, în vigoare la 05 martie 2013, anume angajatorului îi revine obligația de a achita indemnizația de îngrijire a copilului minor. Normele de drept material indicate

sunt aplicabile și în cadrul raporturilor parte a căror este colaboratorul poliției, fără excepție.

În această situație, dat fiind faptul că Nica Tatiana activează în cadrul organelor afacerilor interne, nu poate fi discriminată și nu-i pot fi încălcate drepturile sale de a beneficia de indemnizația pentru creșterea copilului în vârstă de până la 3 ani.

Colegiul conchide că conform prevederilor legale citate, angajații MAI, drept persoane supuse asigurării de stat obligatorii, beneficiază de indemnizația pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, în baza documentelor perfectate de către serviciile de specialitate ale MAI, din mijloacele MAI.

Astfel, reține Colegiul că statutul reclamantei de angajat al MAI, îi acordă calitatea de persoană asigurată de la bugetul de stat. Acesta nu poate constitui un temei de discriminare în raport cu persoanele asigurate de la bugetul asigurărilor sociale de stat. Statutul special nu poate leza dreptul la indemnizație pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, în calitate de persoană asigurată.

Colegiul, consideră legală soluția instanței de apel privind repunerea acțiunii în termen, din următoarele considerente. Copilul minor s-a născut la data de 14 septembrie 2009. Cererea prealabilă cu privire la stabilirea și achitarea indemnizației pentru creșterea copilului minor a fost depusă în adresa Ministerului Afacerilor Interne la data de 30 mai 2012. Potrivit art. 7 al. 1, lit. b) indemnizația unică la nașterea copilului se stabilește: cu condiția că a fost solicitată în termen de 12 luni de la nașterea copilului. În cazul în care indemnizația respectivă a fost solicitată mai târziu de termenul indicat, aceasta se stabilește retroactiv, dar nu mai mult decât pentru 12 luni premergătoare datei adresării cu condiția că a fost solicitată în termenul de 3 ani - în cazul persoanelor asigurate și în termen de 1,5 ani- în cazul persoanelor neasigurate, de la data nașterii copilului. În speță, reclamanta inițial, în termenul stabilit de lege a depus cerere la CNAS din cauza legislației incerte la acel moment, iar CNAS a efectuat calculul indemnizației reieșind din statutul unei persoane neasigurate. Erorile admise de CNAS în situații similare au fost corectate prin practica judiciară și apoi soluția a fost legiferată în Legea privind activitatea poliției.

Colegiul concluzionează că prin refuzul de a achita indemnizația pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, MAI a lezat acest drept al reclamantei, respectivul refuz este o încălcare a prevederilor legale invocate supra.

Totodată, Colegiul, reieșind din materialele dosarului, constată că, venitul mediu lunar realizat în ultimele 6 luni calendaristice premergătoare lunii producerii riscului asigurat a constituit 3792 lei. Respectiv urmează să i se calculeze indemnizația câte 25 % lunar pentru perioada 14.09.2009- 31.12.2009 și câte 30 % lunar pentru perioada 01.01.2010-26.12.2011, cu excluderea sumei indemnizației lunare achitată de CNAS pentru această perioadă.

Colegiul reține drept legală respingerea pretențiilor cu privire la repararea prejudiciului moral, ori constatarea violării normelor de drept și recunoașterea revendicărilor pecuniare prevăzute de lege, constituie prin sine o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral eventual suferit de reclamantă și admiterea pretențiilor cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată, care sunt reale, necesare și rezonabile.

Analizând argumentele recursului coroborate circumstanțelor de drept, pe care este întemeiată hotărîrea instanței de apel, instanța de recurs consideră că s-a ajuns la o concluzie corectă și argumentată cu privire la admiterea acțiunii, ca fiind întemeiată. În opinia instanței de recurs, instanța de apel a determinat definitiv circumstanțele, care au

importanță pentru soluționarea justă a pricinii, apreciind probele prezentate de părți în corespundere cu prevederile art. 130 CPC, multiaspectual, complet, în ansamblul și interconexiunea lor, aplicând corect normele de drept material și procedural, și întemeiat a ajuns la concluzia cu privire la admiterea acțiunii, ca fiind întemeiată.

Prin prisma art. 94 CPC corect au fost încasate și cheltuielile judiciare care au fost reale, necesare și rezonabile și în această parte argumentele recurentului sunt neîntemeiate.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, decizia instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține decizia instanței de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) și alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Se respinge recursul declarat de către Ministerul Afacerilor Interne.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 13 mai 2015, în pricina civilă la acțiunea Tatiane Nica împotriva Ministerului Afacerilor Interne privind repunerea acțiunii în termen, recunoașterea ca ilegal refuzul și obligarea achitării indemnizației pentru îngrijirea copilului.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,

Judecătorul:

Iulia Sîrcu

Judecătorii:

Tamara Chișca-Doneva

Dumitru Mardari

Elena Covalenco

Maria Ghervas